

16 ноември
14:00-18:30 ч.

Ул. Чаталджа 76
София

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА

В ПОДКРЕПА НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС ОТ 1980 г.

ДИСКУСИЯ

ПЕНСИОННО- ОСИГУРИТЕЛНАТА СИСТЕМА:

- ↪ състояние,
- ↪ проблеми,
- ↪ визия за развитие

www.bia-bg.com

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА

В ПОДКРЕПА НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС ОТ 1980 г.

ПАЗАР НА ТРУДА И ДЕМОГРАФИЯ

Йордан Димитров

Балкански институт по труда и социалната политика

Избрани данни от пазара на труда и демографията в България

Показатели	2000 г.	2022 г.	Тенденция
Население в трудоспособна възраст	4748150	3775116	Намаление на населението в трудоспособна възраст с приблизително 1 милион човека
Население над трудоспособна възраст	2027976	1694829	Близо 3 пъти по-малък спад на населението над трудоспособна възраст
Коефициент на възрастова зависимост възраст 65+ към 15-64	24%	37.70%	Постоянна тенденция на влошаване
Коефициент на демографско заместване (2001)	124	66	Постоянна тенденция на влошаване
Коефициент на заетост 15+ (2003)	42.40%	54.20%	Обща тенденция за увеличаване с някои годишни изключения
Коефициент на икономическа активност (2003)	49.20%	56.60%	Обща тенденция за увеличаване с някои годишни изключения
Относителен дял на незаетите и неучещи младежи на възраст 15 - 29 навършени години (2004)	28.70%	15.10%	Непрекъснато намалява през годините

Резерви за преодоляване на дефицитите в системата за социално осигуряване

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

1. Увеличаване на доходите на база по-висока производителност на труда
2. Увеличаване на базата на работещите в България
 - ✓ Младежи / учащи
 - ✓ Възрастни 65+
 - ✓ Хора с увреждания
 - ✓ Майки с деца и грижещи се близки
 - ✓ Работа на непълен работен ден
 - ✓ Изсветляване на недекларирана заетост
 - ✓ Външна миграция и българи работещи в чужбина
 - ✓ Други

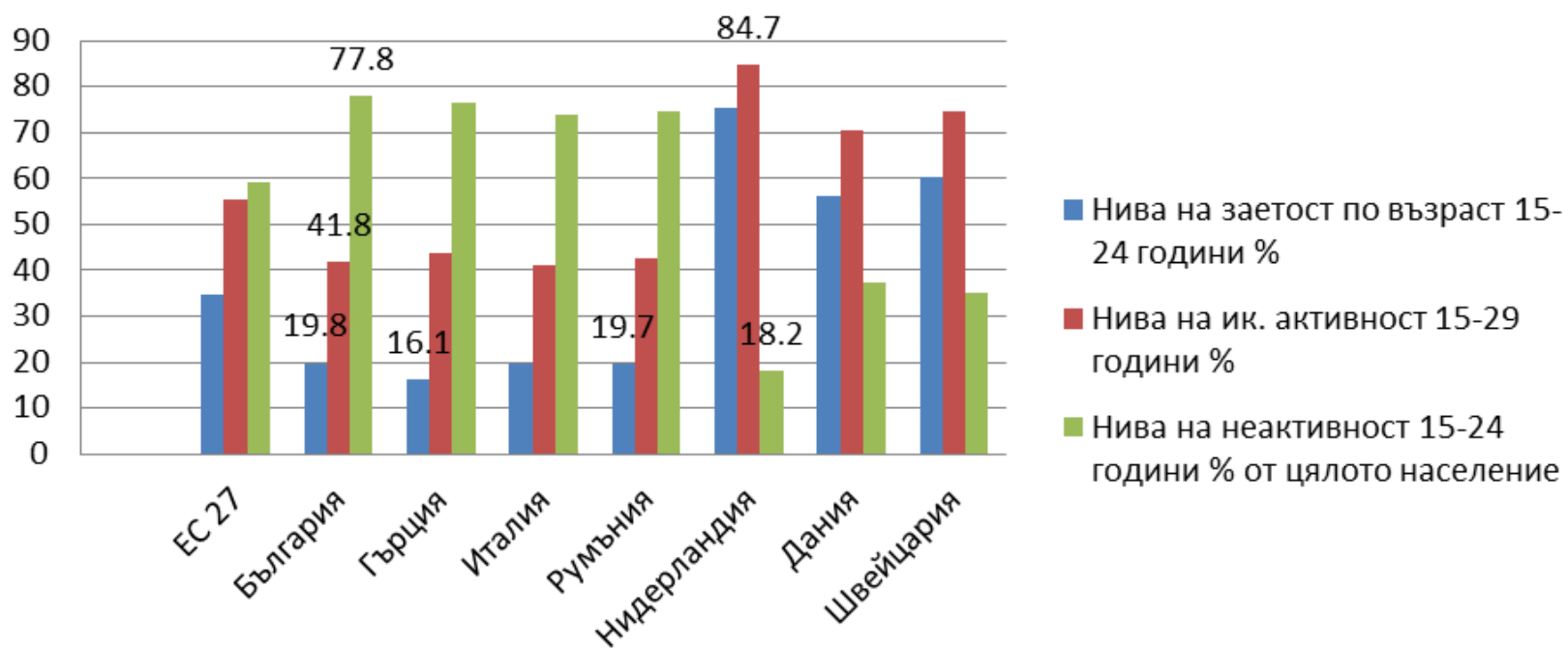

Потенциални заети между
85 и 319 хил. на основата
на средното за ЕС и
Нидерландия

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

Младежи, вкл. учащи на пазара на труда за 2022г

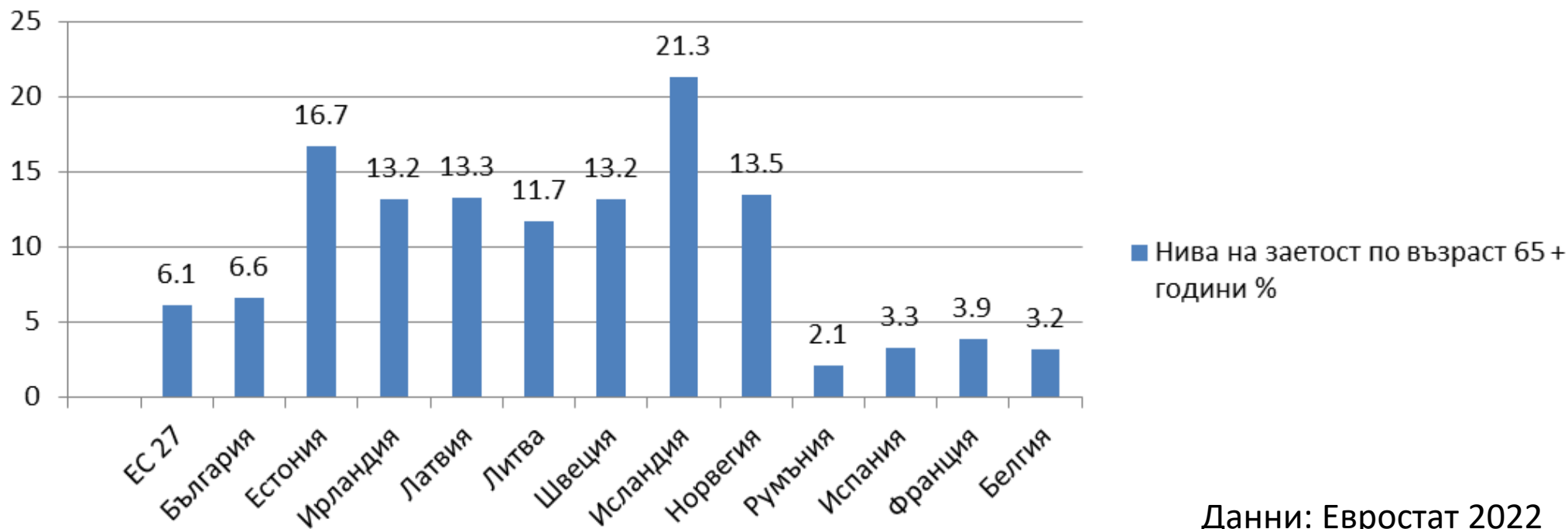
Данни: Евростат 2022

Потенциални заети малко над 100 хил. човека в сравнение с Естония

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

Нива на заетост по възраст 65 + години %

Данни: Евростат 2022

Хора с увреждания

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

Потенциални за заети между 60 и 100 хил. между средното за ЕС и страни като Швеция

Икономическа активност на лица с увреждания

Статус на пазара на труда на хората с увреждане в България	Хора с увреждане в трудоспособна възраст 15-64 години
Хора с увреждане в трудоспособна възраст хил.	227.1
Заети в хил.	49.8
Заети като процент от хората с увреждане в работоспособна възраст	21.93%
Безработни в хил.	4
Работна сила (заети, безработни в хил)	53.8
Коефициент на работната сила	23.69%
Дял на лица, които не са включени в работна сила (некативни)	76.27%
Коефициент на безработица	7.43%
Регистрирани безработни в АЗ	9,725
Коефициент на безработица според данни на АЗ	18.08%

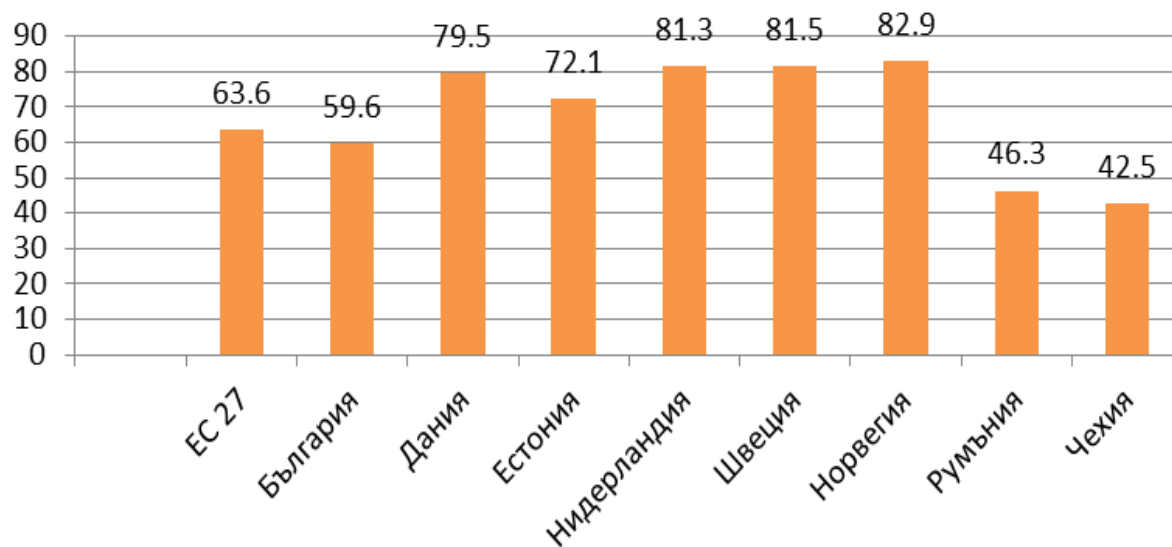
Данни: НСИ 2020, собствени изчисления

Потенциални заети между
9 и 47 хил. на основата на
средното за ЕС и
Нидерландия

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

Нива на заетост сред групата на жените на възраст 18+ с дете в домакинството под 6 годишна възраст в % за 2022

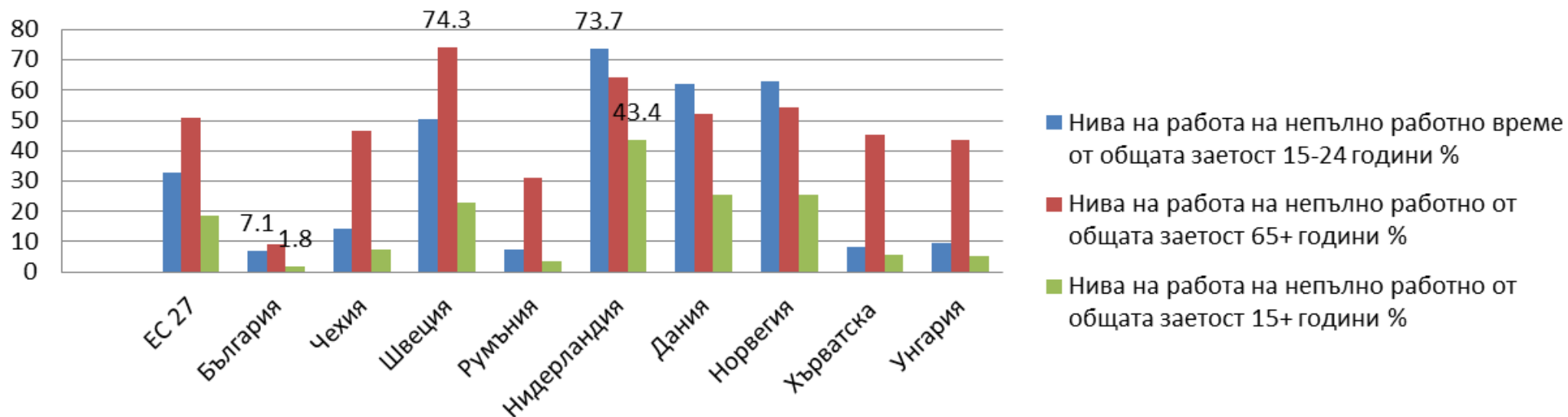

■ Нива на заетост сред групата на жените на възраст 18+ с дете в домакинството под 6 годишна възраст в %

Данни: Евростат 2022

Нива на работа на непълно работно време от общата заетост %, 2022г

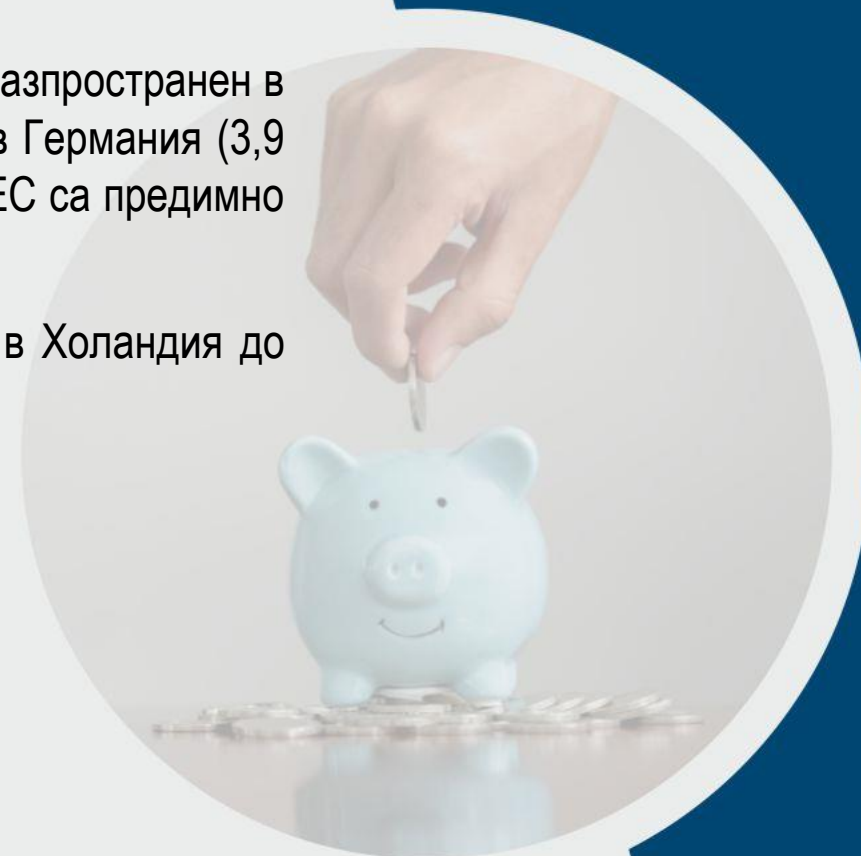
Данни: Евростат 2022

Недекларирана заетост

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

- ◆ Недеклариания труд като дял от общия вложен труд в частния сектор е най-разпространен в Румъния (21,7 %), Литва (20,8 %) и **България (19,3 %)**. Най-ниските нива са в Германия (3,9 %), Холандия (4,8 %) и Австрия (5,1 %). Като цяло страните над средното за ЕС са предимно държави-членки, присъединили се към ЕС през или след 2004 г. (ЕОТ, 2023)
- ◆ Делът на платената заетост, която е недекларирана, варира от едва 0,5 % в Холандия до **20,2 % в България**. (ЕОТ, 2023)

Други резерви на пазара на труда

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

- ❖ Лица извън работната сила поради семейни и лични причини – 250 хил. души (вкл. 185 хил. жени)
- ❖ Външна миграция – приблизително 25-30 хил. човека на възраст 20-69 години се заселват в България (НСИ)
- ❖ Българи, работещи в чужбина – 13-19 хил. българи между 20-69 години се завръщат в България през последните години.

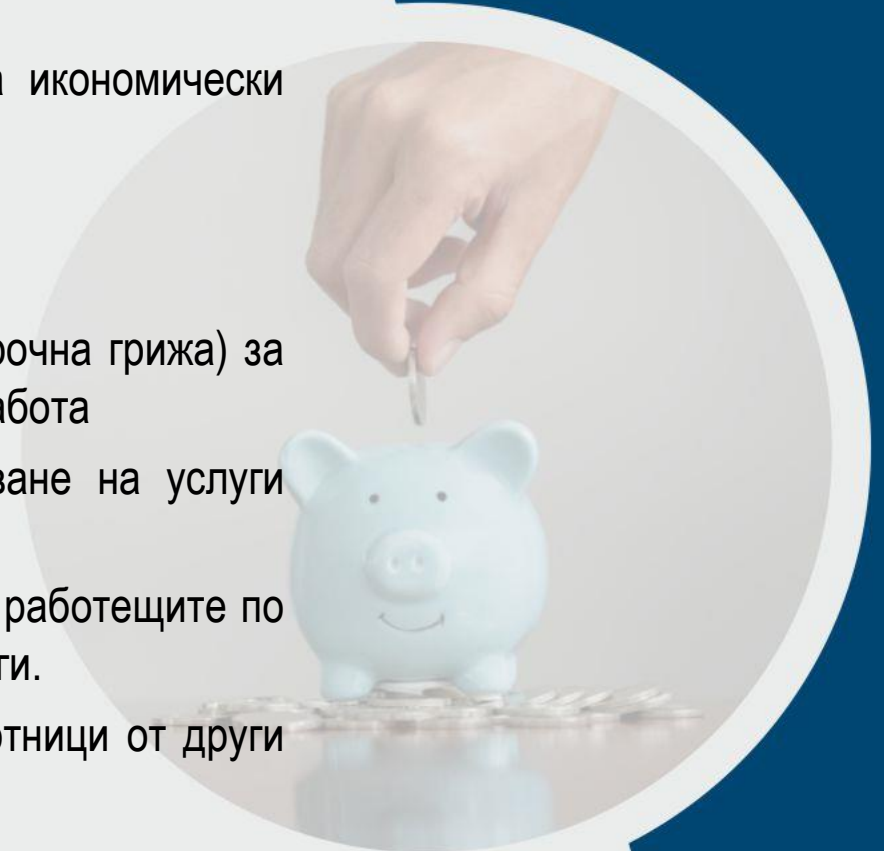

Някои предложения за мерки за разширяване на декларираната платена заетост в България

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

- 🏠 Таргетиране на групите, които са резерв за пазара на труда
- 🏠 Стимулиране на работата на непълно работно време групи, които не са икономически активни
- 🏠 Преодоляване на пречките за предоставяне на заетост на неактивните
 - ✓ Повече услуги за гледане на деца
 - ✓ Услуги за дългосрочна грижа (въвеждане на осигурителен риск за дългосрочна грижа) за хората, които се грижат за близките си с цел да могат да работят платена работа
- 🏠 Фокусиране върху работоспособността на хората с увреждане и внедряване на услуги подкрепящи тяхната заетост (фокус върху онези, които не са активни)
- 🏠 Мерки за изсветляване на недекларираната заетост - например фокус върху работещите по някои от новите форми на труд – платформена работа, случайна работа и други.
- 🏠 Редуциране на административните пречки и срокове за привличане на работници от други страни

БАЛКАНСКИ ИНСТИТУТ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Йордан Димитров

Балкански институт по труда и социалната политика

имейл: jordandim@bilsp.org

